

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Önskemål om utökat bemyndigande att meddela föreskrifter för friytor för lek och utevistelse vid skolor m.m.

Er beteckning: Fi2021/01561

Länsstyrelsen i Västra Götalands län yttrar sig över Boverkets promemoria ”Önskemål om utökat bemyndigande att meddela föreskrifter för friytor för lek och utevistelse vid skolor, förskolor, fritidshem och annan jämförlig verksamhet”.

Sammanfattning och övergripande synpunkter

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget till ändring enligt promemorian och stödjer ett utökat bemyndigande för Boverket att meddela föreskrifter om friytor för lek och utevistelse vid skolor, förskolor, fritidshem och annan jämförlig verksamhet.

Av promemorian framgår att Boverket inte har för avsikt att genom föreskrifter ställa krav på friytornas storlek. Länsstyrelsen vill dock betona att författningsförslaget möjliggör för Boverket att ställa just sådana krav.

Länsstyrelsen ser att Boverkets förslag kan bidra till fler kvalitativa och omsorgsfullt utformade ytor och värdefulla strategiska inriktningar i enlighet med politiken för gestaltad livsmiljö för barn och unga, stärka miljömålsarbetet på alla nivåer och närma sig uppsatta mål enligt Agenda 2030.

Synpunkter på betänkandets förslag

Länsstyrelsen i Västra Götaland vill lyfta fram att behovet av följande frågor beaktas om föreskrifter tas fram.

- Då Boverket inte har för avsikt att genom föreskrifter ställa krav på friytornas storlek, så ser emellertid Länsstyrelsen behov av att det införs ett minsta antal kvadratmeter av friyta per barn för att det ska bli ett tydligt kvantitativt mått för kommunerna att förhålla sig till.
- Boverket nämner faran i trender och ytterligare en trend är att placera skolgårdar och utemiljöer på byggnaders tak. Ofta är dessa miljöer långt från grönska och har bristande kvalitéer. De kan även skapa otrygghet, då barn vistas på ett undanskymt område med höga skyddsstaket. Dessa områden kan enbart användas när skolan är öppen, aldrig samnyttjas på fritiden.

- Boverket beskriver barnkonventionens konsekvenser och huvudprinciper. Viktigt är även att nämna att barn- och ungdomar får lov att synas och ta plats i våra städer och samhällen. Behov av stora markytor kan ställa krav som gör att skolor, förskolor, fritidshem och andra jämförbara verksamheter hamnar i utkanterna av städer, där det är enklare att skapa yta och parkera. Men levande städer behöver innehålla platser där barn- och ungdomar syns och vistas i stadens kärna, med bibehållen grönska (stadsparke-er) och säkra trygga skolvägar.
- Det blir viktigt att beakta lokala förhållanden avseende marktillgång, att stödja kommunerna utifrån lokala förutsättningar, för att undvika oförut- sedda konsekvenser. Bindande krav kan leda till att kommuner inte kan ge- nomföra planerade byggnationer, vilket kan påverka befintliga skolor i när- området eller påverka rätten till en likvärdig utbildning.
- Utifrån föreskrifter med tvingande reglering av vilka egenskaper och kvali- téer en friyta kommer att ha, ska kommunala bedömningar göras i prak- tiska situationer med stöd av vägledning och/eller allmänna råd. Även om kommunerna genom detaljplaner eller strategiska dokument säkrar dessa krav, så krävs kunskap och expertis för att bedöma lämpligheten. Det är viktigt med kommunala riktlinjer, men även att de har tillgång till rätt kompetens att bedöma om kraven uppfylls i det enskilda bygglovet.

Länsstyrelsen har beaktat barnrättsperspektivet vid sin bedömning. En positiv aspekt är även att bindande krav kan skapa en större likvärdighet för barn och unga i hela landet, oavsett tätort eller landsbygd.

Detta yttrande har beslutats av länsöverdirektören Lisbeth Schultze, efter föredrag- ning av samordnande arkitekten Unni Liljegren. I den slutliga handläggningen har även länsarkitekten och funktionschefen Andreas Lidholm deltagit.

Lisbeth Schultze

Unni Liljegren

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia

Finansdepartementet fi.sba.bb@regeringskansliet.se